

Rolnummers : 198 tot 206 en 210

Arrest nr. 30/91
van 31 oktober 1991

A R R E S T

In zake : de beroepen tot vernietiging van de artikelen 277 tot 283 van de programmawet van 22 december 1989, ingesteld, op 21 juni 1990 en 26 juni 1990, door Gabriel Solhosse, Guillaume Peeters, Cyrille Collard, Léon Herbillon, Luc Depaepe, René Becco, Dante Colla, René Cambursano, Jean Rommes en Paul Croux.

Het Arbitragehof, in voltallige zitting,

samengesteld uit de voorzitters I. Pétry en J. Delva,
en de rechters J. Wathelet, D. André, F. Debaedts,
L. De Grève, K. Blanckaert, L.P. Suetens, M. Melchior, en
L. François,

bijgestaan door de griffier H. Van der Zwalmen,
onder voorzitterschap van voorzitter I. Pétry,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

*

I. ONDERWERP VAN DE VORDERINGEN

Bij verzoekschriften van 21 juni 1990, bij op dezelfde dag ter post aangetekende brieven aan het Hof overgezonden, wordt beroep tot vernietiging van de artikelen 277 tot 283 van de programmawet van 22 december 1989, bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 30 december 1989, ingesteld door Gabriel Solhosse, hoofdconducteur bij de stad Luik, Guillaume Peeters, hoofdconducteur bij de stad Luik, Cyrille Collard, directeur van de dienst van de Burgerlijke stand van de stad Luik, Léon Herbillon, werkmeester bij de stad Luik, Luc Depaepe, hoofdconducteur bij de stad Luik, René Becco, werkmeester bij de stad Luik, Dante Colla, technisch klerk bij de stad Luik, René Cambursano, hoofdconducteur bij de stad Luik, Jean Rommes, hoofdconducteur bij de stad Luik, die elk woonplaats hebben gekozen op het kantoor van Mr. Roger Bourgeois en Mr. Véronique Martin, advocaten, rue Courtois 32 te 4000 Luik.

Die zaken zijn ingeschreven onder de nummers 198 tot 206 van de rol.

Bij verzoekschrift van 25 juni 1990, bij op 26 juni 1990 ter post aangetekende brief aan het Hof overgezonden, stelt Paul Croux, hoofdconducteur bij de stad Luik, die woonplaats heeft gekozen op het kantoor van de advocaten Roger Bourgeois en Véronique Martin, beroep in tot vernietiging van dezelfde wetsbepalingen.

Die zaak is ingeschreven onder het nummer 210 van de rol.

Bij verzoekschrift van 14 augustus 1990 hebben de verzoekende partijen de vordering van de voormelde bepalingen gevorderd. Het Hof heeft die vordering verworpen bij arrest nr. 34/90 van 14 november 1990.

II. DE RECHTSPLEGING

Bij beschikking van 22 juni 1990 heeft de voorzitter in functie de rechters van de zetel in elk van de zaken met de nummers 198 tot 206 aangewezen conform de artikelen 58 en 59 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof.

Bij beschikking van 26 juni 1990 heeft het Hof die zaken samengevoegd.

Bij beschikking van 27 juni 1990 heeft de voorzitter in functie de leden van de zetel in de zaak met nummer 210 aangewezen.

Bij beschikking van 5 juli 1990 heeft het Hof die zaak met de zaken met de nummers 198 tot 206 samengevoegd.

Conform artikel 100 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 voormeld worden samengevoegde zaken door de eerst aangezochte zetel behandeld.

Op 28 juni 1990 hebben de rechters-verslaggevers geoordeeld dat er geen aanleiding was tot toepassing van de artikelen 71 en 72 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof.

Van de beroepen evenals van de beschikkingen tot samenvoeging is kennis gegeven, bij op 30 augustus

1990 ter post aangetekende brieven, op 31 augustus 1990 en 3 september 1990 aan de geadresseerden ter hand gesteld.

Het bij artikel 74 van de organieke wet voorgeschreven bericht is in het Belgisch Staatsblad van 1 september 1990 bekendgemaakt.

De zaak is bij beschikking van 18 september 1990 aan het Hof in voltallige zitting voorgelegd.

De Vlaamse Executieve, Jozef II-straat 30 te 1040 Brussel, heeft bij op 22 september 1990 ter post aangetekende brief een memorie ingediend.

De stad Luik, vertegenwoordigd door haar college van burgemeester en schepenen, Hôtel de ville, place du Marché te 4000 Luik, heeft bij op 28 september 1990 ter post aangetekende brief een memorie van tussenkomst ingediend.

De Ministerraad, Wetstraat 16 te 1000 Brussel, heeft bij op 16 oktober 1990 ter post aangetekende brief een memorie ingediend.

Conform artikel 89 van de organieke wet zijn afschriften van die memories bij op 31 oktober 1990 ter post aangetekende brieven doorgezonden, op 2 november 1990 en 5 november 1990 aan de geadresseerden ter hand gesteld.

Er is geen memorie van antwoord ingediend.

Gelet op de toetreding van voorzitter J. Sarot tot het emeritaat en de verkiezing van mevrouw I. Pétry in hoedanigheid van voorzitter, is rechter P. Martens aangewezen om de zetel te vervolledigen bij beschikking van 16 januari 1991.

Bij beschikking van 20 juni 1991 heeft het Hof beslist dat de zaak in gereedheid was en de terechtzitting op 10 juli 1991 vastgesteld.

Van die beschikking is aan de partijen kennis gegeven, die, evenals hun advocaten, van de datum van de terechtzitting op de hoogte zijn gebracht bij op 20 juni 1991 ter post aangetekende brieven, op 21 juni 1991 aan de geadresseerden ter hand gesteld.

De terechtzitting is naar 17 september 1991 verdaagd. De partijen en hun advocaten zijn van de nieuwe datum van de terechtzitting in kennis gesteld bij op 23 juli 1991 ter post aangetekende brieven, op 24 juli 1991 aan de geadresseerden ter hand gesteld.

Bij beschikking van 17 september 1991 heeft het Hof de verklaring tot wraking van rechter P. Martens aanvaard.

Op de terechtzitting van 17 september 1991, het Hof samengesteld zijnde uit tien leden overeenkomstig artikel 56, 3de lid, van de organieke wet :

- zijn verschenen :
 - Mr. R. Bourgeois en Mr. V. Martin, advocaten bij de balie te Luik, voor de verzoekende partijen;
 - Mr. N. Cahen, advocaat bij de balie te Brussel, voor de Ministerraad;
 - Mr. G. Schoeters, loco Mr. P. Devers, advocaten bij de balie te Gent, voor de Vlaamse Executieve;

Mr. C. Doyen, loco Mr. M. Franchimont, advocaten bij de balie te Luik, voor de stad Luik;

- hebben de rechters M. Melchior en K. Blanckaert, respectievelijk in het Frans en het Nederlands, verslag uitgebracht;
- zijn de voormelde advocaten gehoord;
- is de zaak in beraad genomen.

Bij beschikkingen van 28 november 1990 en 22 mei 1991 heeft het Hof de termijn waarbinnen het arrest moet worden gewezen respectievelijk tot 21 juni 1991 en 21 december 1991 verlengd.

De rechtspleging is gevoerd conform de artikelen 62 en volgende van de organieke wet van 6 januari 1989, die op het gebruik van de talen voor het Hof zien.

III. ONDERWERP VAN DE AANGEVOCHTEN WETGEVING

De artikelen 277 en 278 van de programmawet machtigen de gemeenten en de openbare centra voor maatschappelijk welzijn die met hun voogdijoverheid een leningsovereenkomst hebben gesloten, waaraan voorwaarden inzake financiële gezondmaking zijn gekoppeld, ertoe hun personeelsleden ambtshalve op rust te stellen die ten minste 20 aanneembare dienstjaren tellen voor de opening van het recht op pensioen, en die de leeftijd bereikt hebben die door de gemeenteraad of de raad voor maatschappelijk welzijn is vastgesteld ; die leeftijd moet ten minste 55 jaar zijn en kan verschillen naargelang de diensten, de

ambten of de graden.

Naar luid van artikel 277, 2de lid, zijn de gemeentesecretarissen, de gemeenteontvangers, de hoofdpolitiecommissarissen, de politiecommissarissen en de leden van het onderwijzend personeel van dat stelsel uitgesloten. Artikel 277, 3de lid, staat de gemeenteraad en de raad voor maatschappelijk welzijn toe van het toepassingsgebied van de maatregel uit te sluiten de personeelsleden die behoren tot de diensten, ambten of graden die hij aanduidt.

De artikelen 279 tot 282 behelzen het pensioen en de financiële last ervan.

Volgens artikel 279, § 2, 2°, kunnen de gemeenteraad en de raad voor maatschappelijk welzijn een tijdsbonificatie toekennen aan de betrokken agenten die zowel voor de vaststelling van de aanneembare dienstjaren als voor de vaststelling van de wedde die als basis dient voor de berekening van het pensioen, in aanmerking wordt genomen. Die bonificatie mag evenwel de periode niet overschrijden gelegen tussen het ogenblik van de ambtshalve oppensioenstelling en de laatste dag van de maand tijdens welke het personeelslid de leeftijd van 60 jaar bereikt.

Artikel 280 bepaalt dat indien het gepensioneerde personeelslid voor de leeftijd van 60 jaar overlijdt, de in artikel 279, § 2, 2°, bedoelde bonificatie voor de berekening van het overlevingspensioen beperkt wordt tot de periode gelegen tussen de pensionering en het overlijden.

Artikel 281 bepaalt dat de ambtshalve

rustpensioenen tot 60 jaar volledig ten laste vallen van de overheid die tot de ambtshalve opruststelling heeft besloten. Naderhand blijft, evenals inzake overlevingspensioenen, het gedeelte van het pensioen dat uit de bonificatie voortvloeit ten laste van de gemeente of het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn.

Artikel 283, § 1, regelt de inwerkingtreding van de artikelen 277 tot 283.

Artikel 283, § 2, bepaalt dat na verloop van een periode van 5 jaar volgend op de inwerkingtreding van de wet geen enkele beslissing tot ambtshalve opruststelling op grond van de voorgaande bepalingen meer kan worden genomen.

IV. IN RECHTE

- A -

- A.1.1. Behoudens de procedurele gegevens hebben de tien verzoekschriften een identieke inhoud.
- A.1.2. De verzoekende partijen zetten daarin uiteen dat zij tewerkgesteld zijn als vastbenoemd personeelslid van de stad Luik. Die zou hen haar voornemen te kennen gegeven hebben op korte termijn een verordening te geven ingevolge de artikelen 277 tot 283 van de programmawet van 22 december 1989 en hen daarbij hebben duidelijk gemaakt dat zij aan de voorwaarden voldeden waarin genoemde verordening voorziet om ambtshalve op pensioen te worden gesteld.

De verzoekende partijen verklaren bijgevolg kennelijk belang te hebben bij de vernietiging van de

artikelen in het geding.

- A.1.3. Volgens de Vlaamse Executieve zouden de beroepen niet ontvankelijk zijn omdat de verzoekers niet doen blijken van het vereiste belang. Volgens de Executieve raken de aangevochten bepalingen de verzoekende partijen niet rechtstreeks in hun individuele situatie, aangezien enkel de beslissing van het lokale bestuur waarvan zij de personeelsleden zijn dat gevolg heeft.
- A.1.4. Uit naderhand neergelegde stukken blijkt dat de stad Luik op 25 juni 1990 een verordening vaststelde volgens welke de verzoekende partijen per 1 augustus 1990 op pensioen werden gesteld.
- A.2. Ter ondersteuning van hun vordering tot vernietiging voeren de verzoekende partijen in twee middelen schending aan van de artikelen 6 en 6bis van de Grondwet.

Eerste middel

- A.3.1. Volgens het eerste middel zouden de aangevochten maatregelen voor de verzoekende partijen discriminerend zijn ten opzichte van alle andere gemeentelijke personeelsleden van het Rijk, die de statutaire vastheid van betrekking blijven genieten.

Voor de verzoekende partijen passen de maatregelen niet bij het streefdoel : aanzienlijk te besparen op de gemeentebegrotingen. De aangewende middelen zouden niet evenredig zijn met het beoogde doel. De ambtshalve opruststelling zou op buitensporige wijze inbreuk maken op het beginsel van de gelijke benoembaarheid tot de openbare bedieningen en op

het beginsel van de gelijke behandeling van gemeentelijke personeelsleden.

Voorts kwalificeren de verzoekende partijen als discriminatoir de bonificatie in tijd die hun voor hun pensioen kan worden verleend. Zij voeren bezwaar aan tegen artikel 280, dat bepaalt dat indien het gepensioneerd personeelslid voor de leeftijd van 60 jaar overlijdt, die bonificatie voor de berekening van het overlevingspensioen beperkt wordt tot de periode gelegen tussen het ogenblik van de ambtshalve pensionering en het overlijden van het personeelslid.

A.3.2. Volgens de Ministerraad is het niet pertinent de in de verschillende gemeenten geldende pensioenstelsels tegen elkaar af te zetten omdat het om een materie gaat die tot de gemeentelijke autonomie behoort. Weliswaar zijn er verschillende wetten gekomen die voornamelijk een aspect van die pensioenen regelden, namelijk de minimumleeftijd of de maximumleeftijd die vereist is voor de pensionering. Van die wetten, die geenszins het beginsel van de gemeentelijke autonomie zouden schenden, zouden de litigieuze bepalingen afwijken.

Dat bijzondere stelsel zou verantwoord zijn vanuit de wil een hoger publiek belang veilig te stellen, ten deze te voorkomen dat bepaalde gemeenten failliet gaan.

Ook het bezwaar tegen artikel 280 zou niet pertinent zijn want dat artikel zou enkel tot doel hebben niet toe te staan dat het overlevingspensioen van een weduwe van een gepensioneerd personeelslid hoger kan zijn dan het

overlevingspensioen van een weduwe van een personeelslid dat op het ogenblik van het overlijden actief was.

- A.3.3. In haar memorie zet de Vlaamse Executieve uiteen dat de litigieuze bepalingen verband houden met de algemene preoccupatie van de wetgever dat de gemeenten tot een begrotingsevenwicht komen. Hiertoe zouden saneringsmaatregelen nodig zijn, die betrekking kunnen hebben op de vastbenoemde personeelsleden van de gemeenten en de o.c.m.w.'s, zonder dat op onredelijke wijze afbreuk wordt gedaan aan de bestaande rechten van de betrokken personeelsleden. De aangevochten bepalingen zouden niet op onredelijke wijze aan de rechten van de onderhavige personeelsleden afbreuk doen.

Bovendien zou men, hoewel door vervroegde pensionering alleen het gestelde doel niet kan worden bereikt, niet uit het oog moeten verliezen dat die vervroegde pensioneringen deel uitmaken van een reeks maatregelen om dat doel te bereiken.

- A.3.4. De stad Luik verklaart dat zij de argumentatie van de Ministerraad en de Vlaamse Executieve deelt.

Tweede middel

- A.4.1. In het tweede middel wordt een dubbele discriminatie aangevoerd die volgens de verzoekende partijen zou bestaan ten opzichte van de gemeentelijke personeelsleden die tot een zelfde gemeente behoren.

Die discriminatie zou allereerst de ambtshalve vervroegd op rust gestelde gemeentelijke personeelsleden treffen ten opzichte van de

personeelsleden die door die maatregel krachtens artikel 277 zelf niet kunnen worden geraakt, ten deze de gemeentesecretarissen, de gemeenteontvangers, de hoofdpolitiecommissarissen, de politiecommissarissen en het onderwijzend personeel.

De ambtshalve op rust gestelde personeelsleden zouden anderszins gediscrimineerd worden, ditmaal ten opzichte van de personeelsleden waarop die maatregel geen betrekking heeft krachtens de beslissing die de gemeenteraad kan treffen op grond van artikel 277, 3de lid.

- A.4.2. De Ministerraad betoogt dat de bij artikel 277 zelf gestelde uitsluitingen op objectieve en pertinente criteria berusten.

De functies van gemeentesecretaris en gemeenteontvanger zouden essentieel zijn voor elke gemeente zodat bij pensionering de betrekking niet vacant zou mogen blijven. De hoofdpolitiecommissaris en de politiecommissaris zouden al even onontbeerlijk zijn voor de goede werking van de gemeente. Zij zouden overigens niet door de gemeente worden benoemd. Aangezien het onderwijzend personeel gesubsidieerd wordt, zou tenslotte de vervroegde pensionering ervan geen effect hebben op de gemeentefinanciën.

De mogelijkheid, anderzijds, die de gemeenteraad wordt gelaten om personeelsleden die tot de diensten, ambten en graden behoren die hij bepaalt, van het stelsel uit te sluiten, zou bedoeld zijn om te voorkomen dat een dienst, of zelfs een administratie in haar geheel wordt onthoofd door de ambtshalve opruststelling van één van haar

personeelsleden. Zij zou ook verzekeren dat de aangewende middelen redelijkerwijze evenredig zijn met het streefdoel.

- A.4.3. De Vlaamse Executieve laat gelden dat de bij artikel 277 uitgesloten functies hetzij specifieke door de nieuwe gemeentewet genoemde functies zijn - gemeentesecretaris, gemeenteontvanger, hoofdpolitiecommissaris, politiecommissaris - hetzij functies waarvan de bekleder onder een ander statuut valt dan de verzoekende partijen - het onderwijzend personeel -.

De specifieke functies zouden niet onvervuld mogen blijven want dit zou leiden tot een desorganisatie waardoor elk saneringsbeleid tot mislukken gedoemd zou zijn. Het statuut van de verzoekende partijen zou op geen enkel punt vergelijkbaar zijn met dat van het onderwijzend personeel.

Artikel 277, 3de lid, zou bepaald niet toestaan dat de gemeenteraden de principes van gelijkheid en niet-discriminatie schenden bij de beslissing sommige functies van de algemene maatregel uit te sluiten. Een beslissing die die principes zou schenden zou door de Raad van State kunnen worden getoetst.

- A.4.4. De stad Luik zegt niets toe te voegen te hebben aan de door de Ministerraad en de Vlaamse Executieve ontwikkelde argumentatie.

- B -

De ontvankelijkheid

- B.1.1. Naar luid van artikel 107ter van de Grondwet kan

bij het Hof enkel een beroep tot vernietiging worden aanhangig gemaakt door iemand die doet blijken van een belang. Artikel 2, 2°, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof stelt dat de beroepen moeten worden ingesteld "door iedere natuurlijke of rechtspersoon die doet blijken van een belang ...".

Uit die bepalingen volgt dat een actio popularis niet toelaatbaar is en dat een natuurlijke persoon of een rechtspersoon die beroep instelt van een belang moet doen blijken om in rechte te treden voor het Hof.

Het vereiste belang is aanwezig bij ieder wiens situatie door de bestreden norm rechtstreeks en ongunstig zou kunnen worden geraakt.

B.1.2. De omstandigheid dat nog verordenende of individuele handelingen van bestuur moeten worden genomen na de bekendmaking van een norm neemt geenszins weg dat die norm vanaf de bekendmaking iemands situatie rechtstreeks en ongunstig kan raken.

Aangezien de aangevochten artikelen de situatie van de verzoekers rechtstreeks en ongunstig kunnen raken, is het beroep van de verzoekers tot vernietiging van die artikelen niet ontvankelijk.

De exceptie van niet-ontvankelijkheid wordt verworpen.

Het eerste middel

B.2. De grondwettelijke regels van de gelijkheid der

Belgen voor de wet en van de niet-discriminatie sluiten niet uit dat een verschil in behandeling tussen bepaalde categorieën van personen zou worden ingesteld, voor zover voor het criterium van onderscheid een objectieve en redelijke verantwoording bestaat. Het bestaan van een dergelijke verantwoording moet worden beoordeeld, rekening houdend met het doel en de gevolgen van de bestreden maatregel en met de aard van de in het geding zijnde beginselen ; het gelijkheidsbeginsel is geschonden wanneer vaststaat dat geen redelijk verband van evenredigheid bestaat tussen de aangewende middelen en het beoogde doel.

B.3.1. De bestreden bepalingen zijn enkel toepasselijk op de gemeenten en openbare centra voor maatschappelijk welzijn die met zware financiële moeilijkheden kampen en met hun toeziende overheid een leningsovereenkomst hebben gesloten waaraan voorwaarden inzake financiële gezondmaking zijn gekoppeld. Uit de parlementaire voorbereiding blijkt dat eerst wanneer vrijwillige afvloeiingen onvoldoende blijken, voormelde overheden, ingeval zij genoodzaakt zijn tot personeelsuitgaven die in het geheel niet verenigbaar zijn met hun huidige financiële mogelijkheden, zouden gemachtigd zijn om de door de bestreden wet bepaalde maatregelen van vervroegde en verplichte opruststelling te nemen. (Gedr. St., Kamer, 1989-1990, Stuk 975, nr. 15, pp. 3-5).

B.3.2. Het onderscheidingscriterium van de wet is objectief, aangezien de bestreden bepalingen betrekking hebben op de personeelsleden van de gemeenten en o.c.m.w.'s die met hun toeziende overheid een leningsovereenkomst hebben gesloten als bedoeld in het voormelde artikel 277.

De wetgever kan op wettige wijze bijdragen tot het nastreven van een doel dat erop gericht is de financiën van de lokale overheden te saneren en van oordeel zijn dat de gemeenten en de openbare centra voor maatschappelijk welzijn waarvan blijkt dat ze met zware financiële moeilijkheden te kampen hebben, moeten gemachtigd zijn om, wanneer niet dwingende maatregelen - zoals vrijwillig vervroegd vertrek - geen voldoende resultaat hebben opgeleverd, maatregelen te nemen om dat te verhelpen daar waar de uitgaven het zwaarst zijn, zoals dat doorgaans het geval is voor de personeelsbezoldiging.

Het middel is niet gegrond.

Over het tweede middel in zijn geheel

- B.4.1. Uit de parlementaire voorbereiding van de aangevochten bepalingen blijkt dat de wetgever bepaalde functies gelet op hun eigen karakter van het toepassingsgebied van het ambtshalve pensioen heeft willen uitsluiten.

Op de gemeentesecretaris en de gemeenteontvanger heeft de maatregel geen betrekking wegens de belangrijkheid van die betrekkingen, waarin overigens door de nieuwe gemeentewet zelf is voorzien. Het uitsluiten van de hoofdpolitiecommissarissen en politiecommissarissen houdt met veiligheidsoverwegingen verband. Tenslotte is het onderwijzend personeel niet aan het ambtshalve pensioen onderworpen om redenen die voortvloeien uit het Schoolpact, het statuut van dat personeel en de pensioenregeling waarin de wet van 14 februari 1961 voorziet.

Blijkens het voorafgaande berust het door de wetgever in artikel 277, 1ste en 2de lid, gemaakte onderscheid op objectieve en pertinente criteria.

- B.4.2. Inzoverre de verzoekende partijen, afgezien van de uitsluiting van voormelde categorieën, het onderscheid critiseren dat gemaakt wordt tussen de ambtshalve op rust gestelde ambtenaren en de ambtenaren van dezelfde stad die niet op rust zijn gesteld, moet een onderscheid gemaakt worden tussen wat uit de wet zelf voortvloeit en wat louter aan de gekozen toepassingswijze van de wet te wijten is.

De bestreden wet sluit uitdrukkelijk uit het toepassingsgebied uit de ambtenaren die niet de leeftijd van 55 jaar hebben bereikt en die niet "ten minste twintig aanneembare dienstjaren tellen voor de opening van het recht op pensioen".

Aangezien de omvang van de wedden die ten laste zouden vallen van de gemeenten, enerzijds, en de omvang van de pensioenen die de op rust gestelden kunnen genieten, anderzijds, ter zake dienende overwegingen zijn met betrekking tot het door de bestreden wet nagestreefde doel, vinden de gecritiseerde voorwaarden inzake leeftijd en anciënniteit hun verklaring in de bekommernis om de nadelen van de vervroegde opruststelling te beperken, en niet in een discriminatoire bedoeling.

In zoverre de aangevochten ongelijkheid betrekking heeft op het onderscheid dat de stad zelf heeft gemaakt onder de ambtenaren die de wetgever niet uitdrukkelijk uitsluit van het toepassingsgebied van de maatregelen die hij toelaat, dient te

worden opgemerkt dat de bestreden wetsbepalingen de overheden de mogelijkheid bieden maatregelen te treffen binnen de grenzen van het onderzoek dat is geschied in het antwoord op het eerste middel. Die bepalingen zijn niet in zulke bewoordingen gesteld dat de lokale overheden zich erdoor zouden kunnen ontslagen achten rekening te houden met artikel 6 van de Grondwet wanneer zij gebruik maken van de hen toegekende mogelijkheid, en met de concrete omstandigheden die betrekking hebben zowel op hun financiële toestand als op de structuur en de formatie van het personeel waarover zij beschikken. In de geest van de wetgever zijn de lokale overheden het best geplaatst om, onder het toezicht van de toeziende overheid, te oordelen of hun toestand in zoverre ernstig is dat uitzonderlijke maatregelen noodzakelijk zijn en om het nut van de onderscheiden mogelijke maatregelen te onderzoeken.

Door aan die overheden een discretionair maar niet willekeurig beoordelingsrecht over te laten bij de toepassing van de normen die hij uitvaardigt, voldoet de wetgever aan de vereisten van het gelijkheidsbeginsel, door te zorgen voor een redelijk verband van evenredigheid tussen de aangewende middelen - het toekennen van een discretionaire macht die een omstandig onderzoek mogelijk maakt - en het beoogde doel - de gezondmaking van de lokale financiën.

Het Hof is niet bevoegd om te beslissen of, in het geval van de verzoekende partijen, de bestreden bepalingen in overeenstemming met het opzet van de wet zijn toegepast.

Het middel is niet gegrond.

OM DIE REDENEN,

HET HOF

verwerpt het beroep tot vernietiging van de artikelen 277 tot 283 van de programmawet van 22 december 1989.

Aldus uitgesproken in het Frans, het Nederlands en het Duits, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, op de openbare terechtzitting van 31 oktober 1991 door voormelde zetel waarin rechter J. Wathelet, wettig verhinderd, voor onderhavige uitspraak vervangen is door rechter P. Martens bij beschikking van heden van voorzitter in functie I. Pétry, overeenkomstig artikel 110 van de organieke wet.

De griffier,

De voorzitter,

H. Van der Zwalmen

I. Pétry